

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА
ЦЕНТР СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ НАУКОВИХ СТУДІЙ

**ВАСИЛЬ ІЛЬНИЦЬКИЙ
МИКОЛА ПОСІВНИЧ**

**ВАСИЛЬ РЕГЕЙ («КІТ»):
«ІСТОРІЯ НАРОДУ ПИШЕТЬСЯ
ДОЛЯМИ ЛЮДЕЙ»**

Дрогобич
ПІСВІТ
2024

УДК 94(477)(=161.2)
I-48

Ільницький В., Посівнич М. Василь Регей («Кіт»): «Історія народу пишеться долями людей». Дрогобич: Пóсвіт, 2024. 160 с.

На основі невідомих документів і матеріалів, мемуарів та наукової літератури цілісно реконструйовано біографію Василя Регея (1915–1996) – відомого діяча українського визвольного руху, учасника похідних груп, одного з керівників націоналістичного підпілля на Південно-східних українських землях, учасника протинацистської боротьби, а згодом – відомого педагога та громадсько-політичного діяча. Дослідження доповнено спогадами В. Регея («Кота») за 1918–1996 рр., які відображають його власне бачення життєвого шляху.

Рекомендувала до друку вчена рада
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 4 від 18 квітня 2024 р.)

Рецензенти:

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка **Лідія ЛАЗУРКО**

доктор історичних наук, професор, старший дослідник, доцент кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, старший науковий співробітник відділу новітньої історії Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України **Андрій СОВА**

доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка **Володимир СТАРКА**

© Василь Ільницький, 2024
© Микола Посівнич, 2024
© Пóсвіт, 2024

ISBN 978-617-8274-90-0

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE
PEDAGOGICAL UNIVERSITY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
IVAN KRYPIAKEVYCH INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES
EAST EUROPEAN SCIENTIFIC STUDIES CENTER

**VASYL ILNYTSKYI
MYKOLA POSIVNYCH**

**VASYL REHEJ («KIT»):
«THE HISTORY OF THE NATION
IS WRITTEN BY THE DESTINIES
OF PEOPLE»**

Drohobych
POSVIT
2024

UDC 94(477)(=161.2)
I-48

Ilnytskyi V., Posivnych M. Vasyl Rehej («Kit»): «The History of the Nation is Written by the Destinies of People». Drohobych: Posvit, 2024. 160 pp., ill.

Based on discovered documents and materials, memoirs and research, the full biography of Vasyl Rehej (1915–1996) – a well-known figure of the Ukrainian Liberation Movement, a member of partisan raiding groups, one of the leaders of the nationalist underground in South-Eastern Ukrainian Lands, a participant in the anti-Nazi struggle, and later – a well-known teacher and community and political activist. The study is supplemented by the memoirs of V. Rehej («Kit»), for 1918–1996, which reflect his own vision of his life.

Recommended for publication by the Academic Council of the
Drohobych State Ivan Franko Pedagogical University
(Minutes № 4 of April 18, 2024)

Reviewers:

Doctor of History, Professor, Professor of the Department of Ukraine's History and Law of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Lidiya LAZURKO

Doctor of Science in History, Associate Professor, Senior Researcher, Associate Professor at the Department of Olympic Education I. Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Senior Researcher at the Department of Contemporary History I. Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of NAS of Ukraine **Andrii SOVA**

Doctor of History, Professor, Professor of the Department of History of Ukraine, Archeology and Special Branches of Historical Sciences of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University **Volodymyr STARKA**

ISBN 978-617-8274-90-0

© Vasyl Ilnytskyi, 2024
© Mykola Posivnych, 2024
© Posvit, 2024

**ВАСИЛЬ РЕГЕЙ («КИТ»)
(1915–1996)**

nonium copulationis
 de stirpe Danocensis
 ut interesse poterit, praesentibus testatur in libro metrices copulationis
 de Саток sequentia reperiri:
 2. Nr. ser. 1.
 die 1944 mensis Января
 Josepho Palywe. визит парасельси

С П Р А
 Выдана Калужина
 Действительно проходил военную службу в С
 1944 года по 15
 и Медведев и За поборку
Медведев Васильев Пале
 Общевой №4 и 05-11-05
 для предъявления в Серебря

Nr. domus	Religio	Actus	Centum vel Vltim	Etate	Sexu	Professione

TESTES

М. П. М. П. М. П.

Библиотека Университета в Варшаве
 Wołno księgi i pozycje
 25 STYC 1937

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
 Uniwersytet Józefa Piłsudskiego
 w Warszawie
WYKAZ
 WYKŁADÓW I ĆWICZEŃ

Numer albumu 1110

Stud. Wydz. Humanit.
 Kieruj. Polowy
 Idem z 1
 Matryk.

Кройковом добыва
лей Василия Ивановича, сына
родения, уроженца в. Могилев, Березин
работы, материю полевой
Крейков, Беларуты
сестр. с волею
шего зам. директ
волею Института
Бобове ул. Бобова
20 августа 19
и в отделе от 9
показаний предуд
им родителей и т.д.
темой имен - сына
иваши в в. Могилево,

8V876-11

МИНИСТЕРСТВО ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
 Управление МГБ
 альвовской области
 следственный отдел

306
 ДЕЛО №10350

1952 ГОДУ

По обвинению
 в дело Василия
 1952 г.
 11.09.1952 г.

Том № 1

ВСТУП

Комплексні дослідження постаті Василя Регея в історіографії відсутні. Епізодичні згадки про нього містяться у спогадах побратимів, працях сучасних істориків і краєзнавців. Уперше про Василя Регея написав провідний діяч ОУН Зиновій Матла у праці «Південна Похідна Група»¹. При цьому, ігноруючи правила конспірації (вважаючи його загиблим), назвав ім'я та прізвище, представив як особу, яка в період німецької окупації перебувала у складі похідних груп у Дніпропетровську. Зиновій Матла пише, що його двічі заарештовувало гестапо, і якщо першого разу він зумів вирватися, то внаслідок другого арешту загинув у німецькому концтаборі². Відзначимо, що подання справжніх біографічних даних не було поширеною практикою, але З. Матла чомусь порушив цю норму. Особливості формування націоналістичних осередків у Дніпропетровську описав Володимир Косик³. Окреме дослідження він присвятив розкриттю проблеми боротьби ОУН на Сході України⁴. В історичному нарисі про Єзупіль, Ігор Дейчаківський окремих розділ приурочив біографічному огляду про В. Регея та його участі в похідних групах⁵. Проблему формування націоналістичних осередків та участь у цьому процесі Василя Регея описали Дмитро Куделя та Павло Хобот⁶. Характеристику діяльності націоналістичних осередків на Дніпропетровщині та згадку про нього містить праця Наталії Ніколаєвої⁷.

¹ Матла З. Південна похідна група. Мюнхен: Наша книгозбірня, 1952. 32 с.

² Там само. С. 23.

³ Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. Париж; Нью-Йорк; Львів: Наукове т-во ім. Шевченка у Львові, 1993. 660 с.

⁴ Косик В. Проблема дослідження боротьби ОУН–УПА на Східно-Українських землях. URL: <http://ounuis.info/publications/43/problemadoslidzhennya-borotby-oun-upa-na-sxidno-ukrayinskykh-zemlyakh.html>

⁵ Дейчаківський І. Єзупіль. Від перших поселень до сьогодення. Івано-Франківськ: Бібліотечка газети «Вперед», 1997. 192 с.

⁶ Куделя Д., Хобот П. Діяльність підпілля ОУН(б) на терені Дніпропетровської області в роки німецької окупації, 1941–1944. *Шлях перемоги*. 1993. 16 жовтня. Ч. 42 (2062). С. 7; Куделя Д. Дніпропетровці в УПА. *Український визвольний рух*. Львів, 2002. Збірник 1. С. 87–96; Діяльність Організації Український націоналістів на Сході України. Збірник статей / упор. П. Хобот. Дніпропетровськ, 2010. 132 с.

⁷ Ніколаєва Н. Уляна Крюченко – «Оксана». Торонто; Львів: Літопис УПА, 2013. С. 21 (Літопис УПА. Серія «Події і люди»; кн. 23).

Безумовно, необхідно назвати і його власні спогади, які він уперше опублікував у журналі «Визвольний шлях»⁸. Їхній розширений варіант видано окремою книжкою 1998 р., уже після смерті автора⁹. Однак окрема наукова біографія В. Регея відсутня. Заповнити лакуну має на меті ця публікація.

У цьому нарисі життєвого шляху Василя Регея використовуємо його спогади, кримінальну справу, витяги зі справ осіб, які були засуджені та мали контакти з ним, особові справи працівників Дрогобицького учительського інституту (Василя та Марії Регеїв).

Доповненням біографічного нарису про Василя Регея у книжці є уже згадані спогади В. Регея, передрук яких здійснено за прийнятими в українській історичній науці археографічними нормами. Текст подано з максимальним збереженням мови й орфографії автора. Виправлено тільки явні одруки та помилки. Незначні зміни стосуються лише пунктуації – розділові знаки проставлено за сучасними правилами правопису.

Висловлює щирю подяку за допомогу в пошуку документів і матеріалів родині Василя Регея: дочці Божені Регей, Марті, Божені, Олегу та Андрію Павлівим. Особлива подяка за підтримку та допомогу Миколі Галіву та Михайлові Романюку. Сердечна подяка Наталії Галевич та Ірині Невмержицькій за ретельну та копітку редакторську роботу.

РОДИНА

Василь Іванович Регей народився 4 липня 1915 р. у с. Мечишів Березанського р-ну Тернопільської обл. у сім'ї залізничного робітника¹⁰. В анкеті заарештованого зазначено, що його батько – Іван Васильович Регей (1873 р. н., смт Єзупіль Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.), мати – Анна Пилипівна Малицька (1883 р. н., с. Мечище Березанського р-ну Тернопільської обл.). До речі, це була друга дружина Івана Васильо-

⁸ Регей В. Від Сяну до Дніпра (Причинки до історії Південної похідної групи ОУН). *Визвольний шлях*. Вересень 1995. Кн. 9. С. 1139–1152.

⁹ Регей В. Про себе і свій час. Львів, 1998. 100 с.

¹⁰ Архів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Архів ДДПУ). Спр. 1389 (розпочата 5 березня 1946 р. – закінчена 21 квітня 1951 р.). Арк. 3.

веча, оскільки перша померла від важкої хвороби (тривале та коштовне лікування не допомогло)¹¹. Брати – Роман, Богдан, Корнило, сестри – Амалія, Анелія, Ольга, Стефанія. Дружина – Марія Степанівна Регей (дівооче прізвище – Кобзан) (1917 р. н., с. Довге Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл.), дочки – Марта (1940 р. н., м. Сянок, Польща), Божена (1943 р. н., с. Маріямпіль Галицького р-ну Івано-Франківської обл.). Згодом на засланні народився син Роман (1959 р. н., смт Віхорівка Братського р-ну Іркутської обл., Росія)¹². До речі, у листопаді 1940 р. у м. Сянок старшу дочку Марту охрестила Ярослава Бандера й інший чільний діяч ОУН.

Сестра Ольга (кравчиня) вийшла заміж 1938 р. за євангелістського пастора Григорія Кузіва, з яким після відступу німців з України переїхала до Німеччини. Василь Регей стверджує, що у вихованні та прищепленні ідей українського націоналізму сестрі він брав активну участь, забезпечував її націоналістичною літературою, переховував від німців, плекав у ній любов до України та відповідно формував антирадянські погляди. Брати Корнило (1921 р. н., у спогадах Василь Регей подає 1919 р. н.¹³, маляр) та Богдан (1925 р. н., м'ясник) у 1939 р. перейшли кордон у м. Сянок до Василя. Богдан при переході загинув, а Корнило через відсутність роботи за спеціальністю поїхав того ж року до Німеччини, а звідти – до Австралії (там і похований)¹⁴. Брат Роман (1903 р. н.), глухонімиий (у дитинстві вправ із гойдалки¹⁵, кравець), проживав у м. Ходорів, працював за спеціальністю¹⁶. Сестра Амалія, членкиня ОУН, учасниця Південної похідної групи на Схід, виконувала обов'язки медсестри. Після повернення з походу працювала в підпіллі, лікувала поранених оунівців, а 1945 р. у районі с. Жовтень Станіславської обл. у криївці загинула в бою із військовослужбовцями військ МДБ¹⁷. Сестра Стефа (1924/1925 (1929/1930) р. н.) 1940 р. разом із батьками була виселена у Красноярський край (СРСР). На засланні познайомилася з Михайлом Білінчуком, уродженцем

¹¹ Регей В. Про себе і свій час. С. 7.

¹² Управління служби безпеки України у Львівській області (УСБУ ЛО). Спр. 27848. Т. 1. Арк. 9 зв.

¹³ Регей В. Про себе і свій час. С. 8.

¹⁴ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 22–23.

¹⁵ Регей В. Про себе і свій час. С. 7.

¹⁶ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 30.

¹⁷ Там само. Арк. 29.

с. Жаб'є Станіславської обл.¹⁸. Після відбуття терміну покарання Стефа разом із чоловіком і батьками повернулися на Західну Україну. Тут її чоловік відновив зв'язки з підпіллям і вона виконувала різні доручення. У 1950 р. Михайла заарештували та засудили. Сестра Анелія 1929 р. разом із чоловіком Васильчуком* виїхала на роботу до Аргентини (останній лист Регей від них отримав 1930 р.)¹⁹. Батько В. Регей брав участь у Першій світовій війні на Італійському фронті²⁰. Після повернення 1918 р. із фронту разом із сім'єю переїхав (після його мобілізації до війська, дружину Анну з п'ятьма дітьми (двоє – своїх, троє – від першої жінки) евакуювали до Чехії зі станції Потутори біля Бережан як жінку австрійського залізничного службовця з метою забезпечити від воєнних дій) до Єзуполя. Однак 1918 р. І. Регей вийшов на пенсію та переїхав у с. Побережжя Тисменецького р-ну Івано-Франківської обл. (Єзупіль був сильно зруйнований). У спогадах В. Регей пише про дуже бідне дитинство, життя впроголодь: «Завжди в хаті було тісно і темно, хотілося їсти. І ми чогось шукали яблук і сливок у малому саді коло хати і заздрісно дивилися на сусідський сад, де були смачні і гарні грушки»²¹.

До речі, у кримінальній справі В. Регей свідчить, що його батько і матір, яких виселили 1940 р. органи радянської влади до віддалених районів СРСР, повернулися лише після Другої світової війни. На запитання про причину виселення він відповів: «Точно я стверджувати не можу, за що вони були виселені, але припускаю, що це за антирадянську діяльність і моє перебування за кордоном. Батько був евангелістом і виступав із антирадянськими проповідями»²².

Діти виховувалися в патріотичній атмосфері. Батько брав активну участь у суспільно-політичному житті громади. На формування характеру Василя суттєво вплинуло спілкування з адвокатом Осипом Когутом, який на початку 1920-х років проживав у Єзуполі²³.

¹⁸ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 29.

* Ім'я не встановлено.

¹⁹ Там само. Арк. 30.

²⁰ Регей В. Про себе і свій час. С. 7.

²¹ Там само. С. 8.

²² УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 23.

²³ Дейчаківський І. Єзупіль. Від перших поселень до сьогодення... С. 144.

НАВЧАННЯ

Навчання В. Регей розпочав у Єзупільській початковій школі. Любив уроки природи, малювання і ненавидів історію Польщі. У спогадах пояснює причину травматичних шкільних спогадів: «... перед очима залишилась таблиця з портретами бородатих польських королів. І вимагалось досконало пам'ятати, чим вони відзначились в історії Польщі. Чогось вони мені зі своїми бородами не подобались, і я не старався запам'ятати їх історичні досягнення. Пам'ятаю добре, що на уроці історії Польщі я не зумів нічого розказати про Собеського, за що мене полька-вчителька жорстоко покарала. Я мусів спустити штани і вона зі злості дала мені по м'якому місцю три буки. Були вони дуже гарячі і болючі. Тоді я на все життя запам'ятав, що історію треба вивчати навіть чужих народів, не кажучи про свою рідну»²⁴.

У 1929 р. після закінчення 7-річної школи у м. Станіславів (до речі, вперше закінчив її 1928 р., але через фінансову скруту вирішив повторно пройти курс і закінчив його на «відмінно»²⁵) у зв'язку зі складним матеріальним становищем Василь Регей, зі згоди батька, змушений був прийняти євангельську віру і погодитися на пропозицію пастиря Теодора Ярчука (засновник Української Лютеранської Церкви, місіонер і реформатор Української Євангельської Церкви аугсбурзького сповідання, лютеранський пастор громади у Станіславові, 4 жовтня 1940 р. страчений у м. Станіславові) і Володимира Демчишина (перебував у Німеччині) піти вчитися в лютеранську німецьку гімназію у Станіславові (з німецькою мовою викладання), у якій навчалися діти німців-колоністів. Після закінчення гімназії її випускники мали можливість вступати до духовної академії (розглядав можливість після її закінчення поїхати у Швейцарію або Німеччину²⁶). У спогадах В. Регей зазначав: «Важко було вчитися в німецькій гімназії, в якій усі предмети викладались виключно німецькою мовою. Жив у бурсі з дітьми німецьких колоністів і це дуже допомагало у вивченні мови. Вихователька фрау Фельгорн щодня зі мною займалася. Сама вона німка, поетеса ні слова не знала ні українського, ні польського, бо приїхала з Відня... В школі

²⁴ Регей В. Про себе і свій час. С. 10.

²⁵ Там само. С. 12.

²⁶ Там само.

вивчали по програмі, і то дуже активно, німецьку граматику і морфологію, і синтаксис. Треба було розуміти уроки математики, географії, історії, біології, латинської мови, хімії, літератури і французької мови – і все на німецькій мові. Треба було ще й розуміти швабський діалект, на якому однокласники шарготіли між собою. Вони в своїх колоніях не спілкувалися літературною мовою. Звичайно, це усе було понад мої сили. Я залишився на другий рік. Тоді я дозволив собі піти на факультативні уроки старогрецької мови і німецької стенографії. Знання латинської, німецької, дещо французької, старогрецької, української і польської дуже полегшило розуміння англійської мови, а, особливо, порівняльних граматик. За шість років навчання у німецькій гімназії і життя в німецькій бурсі серед німців, і щоденного спілкування на німецькій мові в побуті, в різних літературних учнівських гуртках, було достатньою базою (в порівнянні з тими, що навчалися в українських чи польських гімназіях), щоб поступити на германістику і там встигати»²⁷.

У 1935 р. (у кримінальній справі зазначено 1933 р., але, очевидно, помилково, бо швидше 1935 р. він цього зробити не міг) після закінчення гімназії від навчання в духовній академії Василь Регей був відсторонений через незнання політичної діяльності єпископа Теодора Цеклера (німець) і пропозицію про відокремлення Української Євангелістської Церкви від Лютеранської, німецької: «Під час десятилітнього ювілею, що проходив уже в українській євангелістській церкві, збудованій у Станіславі на Галицькій вулиці, ми, молоді кандидати на богословські студії, з групою студентів богословів з Познани та Німеччини, які уже були під впливом самостійницьких ідей і націоналістичного підпілля, поставили питання про відокремлення української євангелістської церкви від лютеранської, німецької, очолюваної доктором Цеклером»²⁸. Василь Регей зазначає, що так у нього зародилася ідея Української Євангельської Церкви, незалежної від Рима й Берліна²⁹. Після закінчення гімназії записався на навчання на кооперативні курси – «вчився експортувати до Англії яйця»³⁰. До вступу у Варшавський університет Василь Регей уже перебував під впливом українських націоналістів: студента

²⁷ Регей В. Про себе і свій час. С. 12–13.

²⁸ Там само. С. 18.

²⁹ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 31.

³⁰ Регей В. Про себе і свій час. С. 18.

Познанського університету, учасника похідної групи ОУН (після повернення став бургомістром с. Жовтень, засуджений 1948 р. радянською адміністрацією) Володимира Губерната³¹ й Онуфрія Овчара, які йому постачали націоналістичну літературу (газету «Сурма», «Літературно-науковий вісник» тощо)³².

У 1935 р. Василь Регей вступив до Варшавського університету ім. Йосифа Пілсудського разом зі шкільним другом, сином петлюрівського офіцера Володимиром Яровенком, за протекцією якого користувався безкоштовним гуртожитком для дітей колишніх військовиків (однак цей гуртожиток перебував щоденно під контролем польської поліції, що змусило Регея перебратися в інше приміщення). За деякий час від студента цього університету, односельчанина Івана Сеньківа, довідався про існування у Варшаві двох організацій націоналістичного спрямування, які об'єднували українську молодь, – Української студентської громади та корпорації «Запорожжя» (діяла при товаристві «Прометей», яке очолював Роман Смаль-Стоцький, об'єднувала українських студентів, здебільша дітей емігрантів – колишніх петлюрівців). Обидві організації були легальні і їх українські націоналісти використовували для роботи зі студентами – для їхнього виховання. В Українську студентську громаду, яку очолював Олег Штуль, за пропозицією студентки Варшавського університету ім. Йосифа Пілсудського Оксани Степури 1935 р. вступив і Василь Регей. Так, разом з іншими студентами він неодноразово відвідував збори, на яких читали лекції антирадянського націоналістичного змісту. Ця організація була благодійною установою для студентів-українців і прикриттям їхньої націоналістичної діяльності. До її керівного складу входили студенти Варшавського університету ім. Йосифа Пілсудського Борис Вітушинський, Любомир Ортинський і Любомир Пеленський³³. Саме вони залучили В. Регея до націоналістичного гуртка, а згодом – ОУН. Так у 1938 р. Л. Пеленський запропонував В. Регею вступити до ОУН, яка підпільно існувала при університеті. Після одержання згоди Л. Пеленський присвоїв йому псевдо «Кіт». Входячи до складу п'ятірки ОУН, Василь Регей разом із Любомиром Пеленським, його дружиною Оксаною Степурою (загинула 1941 р. на Волині) та студентом

³¹ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 31.

³² Там само. Арк. 32.

³³ Там само. Арк. 32.

Миколою Пинилом (пізніше – окружний провідник Станіславщини, вбитий 1945 р.) займався вивченням націоналістичної літератури, топографії, конспірації, вибухових речовин, володінням пістолетом і ручною гранатою, стрільбою, а також основних праць Дмитра Донцова, «Декалогу» ОУН. Василеві Регею як активному учаснику громади видавали талони на обід і грошові допомоги. У 1939 р. він очолив цю п'ятірку, був представником на таємному конгресі націоналістичних студентських організацій Польщі, який відбувся навесні 1939 р. у Львові³⁴.

Про навчання в університеті В. Регей згадував: «Без підтримки матеріальної до вступу в університет і під час навчання я при своїх всіх даних не міг себе повністю реалізувати. У мене були не ті умови, щоб талант і природні здібності могли вільно розвиватися. Я виживав, перебивався і не в змозі був весь свобідний час використовувати для вільних студій. Дуже багато часу йшло на всілякі заробітки. І це тоді, коли хотілося більше бувати в бібліотеках, університетських чи публічних. Тільки до обіду я був на лекціях і не більше двох годин в бібліотеці факультету. Якщо врахувати, що стандартних підручників по окремих дисциплінах майже не існувало, а посібники були надто дорогі, то можна уявити, як важко було виконувати програмні вимоги. Наприклад, підручник професора Татаркевича «Історія філософії» коштував тридцять злотих і в загальному залі університетської бібліотеки їх було всього три примірники. Тільки ті, хто зранку зайняв першим чергу, міг дві години ним користуватися. Ще можна було відвідувати і військову бібліотеку чи публічну, де також було по два примірники для читачів. Бібліотеки ці були далеко від університету. На дорогу витрачалося багато часу. А таких, як я, були сотні студентів не тільки університету, а й інших інститутів. Така була ситуація з навчальними посібниками з інших дисциплін. Велику надію покладали на конспекти, яких було недостатньо»³⁵.

У 1939 р. В. Регей закінчив гуманістичний відділ (секцію німецької мови) (у довідці-характеристиці – філологічний³⁶) Варшавського університету ім. Йосифа Пілсудського (1935–1939) і одержав звання – «1 ступінь магістра німецької філології»³⁷.

³⁴ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 33, 92–93.

³⁵ Регей В. Про себе і свій час. С. 21.

³⁶ Архів ДДПУ. Спр. 1389 (розпочата 5 березня 1946 р. – закінчена 21 квітня 1951 р.). Арк. 7.

³⁷ Там само. Арк. 3.

У РЯДАХ ОУН

Після закінчення Варшавського університету ім. Йосифа Пілсудського в липні 1939 р. В. Регей поїхав відвідати рідних, які проживали у с. Жовтень Станіславської обл. Відтак планував виїхати на роботу до Варшави. 1 вересня 1939 р. розпочалася Друга світова війна, у зв'язку з цим він залишився у рідних. До речі, після того, як у с. Жовтень прийшла радянська адміністрація, у селі почали організовувати міліцію, до якої В. Регей хотів вступити (на початковому етапі оунівці вливалися до різних радянських структур. Наприклад, лише у Станіславській обл. силовики за деякий час викрили 156 оунівців у структурах влади. Члена Львівської ексекютиви ОУН Олександра Луцького було обрано до Народних зборів Західної України, а потім він працював в одному з райвиконкомів Станіславської обл. Ба більше, оунівці настільки заповнили лави комсомольських організацій, що окремі з них чи не повністю склалися із Юнацтва ОУН³⁸). Однак на зборах хтось із місцевих селян виступив проти В. Регея і сказав, що націоналістів у міліцію приймати не можна, їх потрібно заарештовувати. Саме тому, побоюючись арешту радянськими силовими органами за належність до ОУН, Василь Регей разом зі студентами, односельчанами, українськими націоналістами, майбутніми учасниками похідних груп ОУН на Схід Володимиром Губернатом, Матвієм Гутою, Володимиром Магуном 25 вересня 1939 р. перейшов державний кордон у Польщу (в районі м. Сянок) й облаштувався у м. Сянок (Гута і Магун 1944 р. переїхали до Німеччини)³⁹. Ситуацію в місті він схарактеризував у спогадах: «Тут кишіло втікачами з Галичини. Багато молодих в такому віці, як я і мої друзі, вирішили покинути свої рідні села і містечка та втекти подальше від небезпеки, яку відчували, бо з газет знали, що таке большевицький “рай”»⁴⁰.

Після прибуття до м. Сянок за допомогою учасника ОУН Петра Рижка, з яким там познайомився, Василь Регей влаштувався

³⁸ Організація Українських Націоналістів і Українська Повстанська Армія. Історичні нариси / за ред. С. Кульчицького. Київ: Інститут історії України НАН України, 2005. С. 17.

³⁹ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 34–35, 94; Регей В. Від Сяну до Дніпра (Причинки до історії Південної похідної групи ОУН)... С. 1140.

⁴⁰ Регей В. Від Сяну до Дніпра (Причинки до історії Південної похідної групи ОУН)... С. 1140.

на роботу в Бюро перепусток (паспортному) при повітовому старостві. Використовуючи службове становище, постачав підпілля необхідними документами (у спогадах пише, що одержав посаду службовця повітового старости – «Крайсгавптманшафту»⁴¹).

Під час перебування у м. Сянок (осінь 1939 р. – червень 1941 р.) В. Регей брав активну участь у молодіжній націоналістичній організації «Курінь молоді» (виконував функції чотового) і водночас був заступником повітового провідника ОУН із завданням організаційно обслуговувати м. Сянок⁴². Працюючи в Бюро перепусток при повітовому старостві, познайомився з учасниками ОУН Петром Рижком і Михайлом Держком, які працювали в Союзі українських кооперативів. На початку 1940 р. учасник ОУН М. Держко, який тоді обіймав посаду повітового провідника ОУН, призначив В. Регея заступником повітового провідника Сяноцького повіту з одночасним обслуговуванням міста⁴³. Крім них, до складу повітового проводу ОУН входили: референт пропаганди Мирослав Мричко, господарський референт Петро Рижко, референт СБ Павло Стадник, референт із роботи серед жіноцтва Надія Ференц, військовий референт Матвій Павлишин. Обов'язки заступника повітового провідника В. Регей виконував від початку 1940 р. до червня 1941 р., тобто до початку німецько-радянської війни⁴⁴.

Робота полягала у проведенні у звенах організаційної, ідеологічної та військової підготовки членів ОУН на території повіту та м. Сянок. Практично це відбувалося так: В. Регей збирав керівників низових організацій ОУН і давав вказівки з організаційної роботи: залучення нових членів ОУН, виховання дійсних членів, збір членських внесків, опрацювання націоналістичної літератури тощо. Водночас низовим організаціям надавалася націоналістична література, яку Василь Регей придбавав у Кракові через спеціального кур'єра – Дем'яна Мацилінського. У нього був власний магазин санітарії та гігієни, а тому, часто виїжджаючи за товарами до Кракова, він привозив для повітового проводу націоналістичну літературу. Дем'ян Мацилінський 1941 р. у складі 3-ї похідної групи ходив у східні області України⁴⁵.

⁴¹ Регей В. Від Сяну до Дніпра (Причинки до історії Південної похідної групи ОУН)... С. 1141.

⁴² УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 1. Арк. 34–35, 95.

⁴³ Там само. Арк. 95.

⁴⁴ Там само. Арк. 96–97.

⁴⁵ Там само. Арк. 95–96.

У квітні 1941 р. В. Рєгей за завданням підпілля ОУН із членів підбирав осіб для відправлення в Український легіон, який формувався, а також для підготовки розвідників, парашутистів, перекладачів на випадок війни Німеччини із СРСР. Водночас він відібрав і скерував у розпорядження Проводу ОУН до м. Краків 40 оунівців⁴⁶. Виділені учасники ОУН, перекладачі, були розподілені по військових підрозділах, і коли зустрічалися уже на Східній Україні з учасниками похідної групи, то таємно передавали їм зброю⁴⁷.

На початку 1941 р. від Проводу ОУН надійшла директива із вказівкою активізувати організаційну та пропагандивну роботу серед членів і готувати їх до походу на територію України на випадок війни Німеччини із СРСР. Учасники ОУН, що входили до похідних груп, мали просуватися слідом за німецькими військами територією України, створювати в містах і селах місцеві органи «самоуправління», до складу яких повинні були вводити націоналістів. Із цією метою для посилення організаційної роботи і військової підготовки членів організації на початку 1941 р. провід ОУН у м. Сянок прислав військового інструктора Матвія Павлишина, який і проводив військове навчання у повітовій організації (від жовтня 1940 р. до травня 1941 р.)⁴⁸.

Програма цього навчання була розрахована приблизно на 140 годин та мала за мету навчити військової справи учасників ОУН для подальшої збройної боротьби за УССД. Виділена кількість годин розподілялася так: а) тактика – 60 годин, куди входили методи наступу, використання рельєфу місцевості при веденні бою, спорудження оборонних об'єктів, маневрувальні бої і відступ, зв'язок у польових умовах; б) внутрішня служба – 40 годин: служба охорони, склад караулів і внутрішній розпорядок, дисципліна в підрозділах, порядок привітань, структура військових підрозділів; в) стрілкова підготовка – 40 годин: вивчення теорії стрільби, видів зброї, зокрема кулемета, гвинтівки, пістолета, гранати. У відведений для стрілкової підготовки час проводили і строеві заняття. Для кращого навчання військової справи учасники ОУН у м. Сянок були розбиті на 6 груп у складі 10–12 учасників. Проходячи військову підготовку, кожна вивчала тактику, внутрішню службу, зокрема охорону, склад караулу

⁴⁶ Там само. Арк. 96.

⁴⁷ Там само. Арк. 36.

⁴⁸ Там само. Арк. 97.

та внутрішній розпорядок, проходила стрілкову підготовку. Паралельно проводили і строеві заняття. За цією програмою, крім рядових членів ОУН, військову підготовку здійснював і весь склад повітового проводу. Жінки, учасниці ОУН, об'єднані в гуртки, замість військової підготовки вивчали санітарну справу. До однієї із груп входили: провідник Сяноцького повітового проводу ОУН Михайло Держко, заступник повітового провідника Василь Регей, Іван Сеньків, Антон Павлікевич, Михайло Федоняк, Іван Дейдей, Мирон Книш, Дем'ян Мацилинський, Роман Твердохліб⁴⁹.

ПОХІДНА ГРУПА ОУН

Вивчення військової справи проводилося до початку нападу Німеччини на Радянський Союз, тобто до 22 червня 1941 р. На другий день після початку німецько-радянської війни розпочалося формування Південної похідної групи ОУН. Василь Регей брав у цьому процесі безпосередню активну участь⁵⁰. Зокрема, від Мирослава Семчишина, члена обласного проводу ОУН, він одержав вказівки зібрати всіх учасників ОУН у Сяноку і разом із ними прибути до с. Костарівці Сяноцького повіту для комплектування похідної групи. Виконуючи вказівки М. Семчишина, В. Регей на третій день війни у м. Сянок зібрав майже 100 учасників ОУН і з ними прибув у вказане село. Перебуваючи там, він із Мирославом Семчишином, Петром Рижком, Антоном Осовичом, Матвієм Павлишиним займалися укомплектуванням групи, яка називалася «3-тя похідна група ОУН». Відтак у її складі він був направлений у східні області України для націоналістичної роботи⁵¹.

Перед похідною групою було поставлено завдання – прибути в мінімально короткий термін до місця призначення і розгорнути активну націоналістичну діяльність, на шляху займатися масовою агітацією серед населення за програмою ОУН – проводити мітинги, збори, на яких в антирадянській формі пропагувати націоналістичні ідеї⁵². Метою було організувати українське населення, проводити зустрічі, створювати міліцію

⁴⁹ УСБУ ЛО. Спр. 27848. Т. 2. Арк. 7–9.

⁵⁰ Там само. Т. 1. Арк. 37.

⁵¹ Там само. Арк. 96–97.

⁵² Там само. Арк. 98.

ПОКАЖЧИК

А

Австралія 9, 60
Австрія 85
Альберті, фон, нім. комендант
23–25
Америка 50, 115, 117, 118
Англія 12, 63
Андрієвський Андрій 21
Андрієвський Борис 21
Андрієвський Панас 68
Андріївка, с. Михайло-
Коцюбинської ТГ
Чернігівського р-ну
Чернігівської обл. 32
Андрусів Петро 68
Антонич Богдан-Ігор 68
Аргентина 10
Ахматова Анна 103

Б

Балей Степан 68
Бандера Степан 69, 83, 84
Бандера Ярослава 9
Баранов Анатолій 108
Бачинський, лікар 109
Безносик М. 34
Бережани, м. Тернопільської обл.
10, 54
Бережанський, р-н
Тернопільської обл. 8
Бережанщина 83
Береза Картузька,
пол. концтабір 122
Берестя (Брест), м. (Білорусь) 85
Берія Лаврентій 82, 103
Берлін, м. (Німеччина) 12, 83, 87
Беч Дарка 90
Беч Теофілія Дмитрівна 40
Беляєв Ю. І. 44
Бирюков, гол. інж. 112
Біднов Василь 68

Бійовська Олена Степанівна 40,
46, 94, 105
Білінчук Михайло Дмитрович 9,
10, 41, 91
Білінчук Стефанія Іванівна, з дому
Регей 9, 10, 50, 57, 73, 115,
127, 142
Білорусія 114
Біньовська Г. 20
Богородчани, м. Івано-
Франківської обл. 56
Болехів, м. Івано-Франківської
обл. 88
Болехівський, р-н Станіславської
обл. 28
Боцюрко Іван Іванович 40
Братськ, м. Іркутської обл. (Росія)
50, 113, 115, 117
Братське, море 114
Братський, р-н Іркутської обл.
(Росія) 9
Брежнєв Леонід 75, 113
Бузько Іван 20
Булькевич Емілія 81
Булькевич Йоанна 81
Булькевич Юліана 81
Бурда, заст. дир. 92
Бурдников, інж. 113
Бурштин, м. Івано-Франківського
р-ну Івано-Франківської обл.
50, 115

В

Вайсберг, вчитель 61
Варшава, м. (Польща) 13, 15, 27,
30, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70,
110, 126
Васильчук, чоловік Анелі 10
Васильчук Анеля Іванівна 9, 10, 56
Великі Дідушичі, с. Стрийського
р-ну Львівської обл. 30

Великі Мости, м. Червоноградського р-ну Львівської обл. 86
Венгринович Орест 20
Венцель, вчитель 61
Верховина, смт Івано-Франківської обл. 9, 29, 91
Відень, м. (Австрія) 12, 58
Вільнюс, м. (Литва) 60
Вінниця, м. 19, 73, 77, 100
Вісла, р. 64
Вітошинський Борис 13, 68
Вітошинські, брати 65
Віхорівка, смт Братського р-ну Іркутської обл. (Росія) 9, 49, 108–110, 112, 114–117, 139
«Вовк Святослав», пров.
Див. Матла Зенон
Вовк Федір 21
Вовчинецька, гора 61
Возняк Іван 65
Волга, р. 109
Волинь 13
Волковецький Степан 144
Воркута, м. (Республіка Комі, Росія) 121
«Вуйко», чл. Півд. пох. групи 20

Г

Галан Ярослав 93
Галевич Наталія 8
Галицький, р-н Івано-Франківської обл. 9
Галичина 15, 70, 71, 73, 74, 116
Галів Микола 8
Гапшенко Іван Іванович 32, 92
Гільманов, пом. прокурора 46
Грняк Никифор 70
Гітлер Адольф 69, 96
Гомон, з Калуша 114
Гончарук (Гончарія), май. МДБ 37, 38
Горошенко Ірина 20

Гошів, с. Калуського р-ну Івано-Франківської обл. 88
Григор'єв, пполк. юст. 46, 105
Грицай Дмитро («Перебийніс») 86
Гришин, серж. міліції 42, 97
Громов, нач. табору 102
Грузія 114
Грушевський Михайло 66, 67
Губернат Володимир Семенович 13, 15, 27, 41, 70
Губське, с. Тарандинцівського пов. Лубенської округи (тепер – Лубенського р-ну Полтавської обл.) 33
Гулак Костянтин Дмитрович 32
Гуленко І. 32, 35
Гумільов Ніколай 103
Гута Матвій 15, 27, 70, 118

Д

Дейдей Іван 18, 20
Дейчаківський Ігор 7, 10, 23, 25, 36, 38, 42, 50, 51
Дейчаківський Микола 70
Демчишин Володимир 11
Держко Михайло 16, 18, 20
Держко Степан 20, 24, 71
Дзержинський Фелікс 118
Дзюба І. М. 44
Дида Уляна 20, 23, 24, 73
Дидик (Дідик), серж. міліції 42, 97
Дідушичі [Вел.], с. Стрийського р-ну. *Див.* Великі Дідушичі, с. Стрийського р-ну Львівської обл.
Дніпро, м. 7, 19–24, 39, 43, 71, 72, 74, 75, 77, 81
Дніпродзержинськ, м.
Див. Кам'янське, м. Дніпропетровської, обл.
Дніпропетровськ, м.
Див. Дніпро, м.

Дніпропетровська, обл. 7,
21–24, 39
Дніпропетровщина 7, 25, 51
Дніпро, р. 8, 15, 16, 51, 73–75
Дністер, р. 55, 132
Довге, с. Товмацького р-ну
Станіславської обл. (відтак
Тисменицького, тепер Івано-
Франківського р-ну Івано-
Франківської обл.) 9, 47
Домницький, викладач 92
Донцов Дмитро 14, 65, 66
Дорошенко Дмитро 66, 68
Дрогобицька, обл. 29, 31, 38, 43,
44, 89
Дрогобич, м. Львівської обл.
19, 29, 30, 32–36, 38, 43, 48,
88–91, 94, 108, 133

Е

Європа. *Див.* Європа
Епштейн, інж. 104, 108

Є

«Євген». *Див.* Магас Михайло
Європа 69, 84, 120
Єзупіль, смт Тисменицького
(тепер – Івано-Франківського)
р-ну Івано-Франківської обл.
7, 8, 10, 13, 15, 23, 25–27, 36,
38, 39, 41, 42, 50, 51, 54, 56,
57–59, 69, 72, 73, 80, 88, 96,
97, 106, 127, 136, 138, 141
Єндик Ростислав 70
Єсентуки, м. Ставропольського
краю (Росія) 114
Єфремов Сергій 65

Ж

Жаб'є, с. Станіславської обл.
Див. Верховина, смт Івано-
Франківської обл.
Железняк М. Г. 44

Жиганов, ст. л-т 89
Житомирська, обл. 86
Жовтень, смт Станіславської
обл. *Див.* Єзупіль, смт
Тисменицького (тепер –
Івано-Франківського) р-ну
Івано-Франківської обл.
Жуковський А. І. 44

З

Зайцев Павло 68
Закарпатська, обл. 43
Закопане, м. (Польща) 126
Заріччя, с. Надвірнянського р-ну
Івано-Франківської обл. 28
Захід 21, 70, 87
Західна Німеччина 60
Західна Україна, 10, 15, 25, 28,
35, 36, 41, 69, 83, 84, 86, 87,
92, 97, 105
Зелений Яр, с. Калуського р-ну
Івано-Франківської обл. 117
«Змійка». *Див.* Патроник Тетяна
Золочів, м. Львівської обл. 72
Зубрицький Анатолій 29

І

Івано-Франківськ, м. 7, 11, 12, 47,
49, 51, 56–58, 62, 72, 80, 118,
121, 123, 141
Івано-Франківська, обл. 8–10, 15,
27–29, 43, 47, 97
«Ігор». *Див.* Федоняк Михайло
Іркутськ, м. (Росія) 96, 110, 112
Іркутська, обл. (Росія) 9, 42, 47,
52, 110, 137
Ісаєв, емдебіст 38
Іспанія 56

К

Калуш, м. Івано-Франківської
обл. 27, 49–51, 114–117,
119, 120

- Кальна, с. Калуського р-ну Івано-Франківської обл. 28, 29, 88
- Кам'янське, м. Дніпропетровської обл. 24
- Кам'янський, р-н Черкаської обл. 31
- Канада 56
- Караганда, м. (Казахстан) 102, 109, 121
- Карачевський Осип («Свобода») 86
- Карпати, г. 29, 62, 88
- Катренко Гаврило Прокопович 32–34, 44, 45, 92
- Катря, інж. 75
- Кеда, ст. л-т МДБ 37, 39, 41
- Кемеровська, обл. (Росія) 42, 98
- Кенгір, с-ще (Казахстан) 121
- Кентржинський Богдан 67
- Київ, м. 26, 33, 77, 83, 84
- Київська, обл. 31
- Київщина 86
- Кириченко Олексій 45
- Кириченко, рад. підполк. 30
- Кишакевич Ю. Л. 32
- Кіровоград, м. *Див.*
Кропивницький, м.
«Кіт». *Див.* Регей Василь Іванович
- Клен Юрій 66
- Климів Іван («Легенда») 83, 86
- Кліщ Мирон 20
- Книш Мирон 18, 20
- Кобзан Анна, д. Степана 138
- Кобзан Анна Іванівна, з дому Шевадзуцька 41, 47, 108, 138
- Кобзан Богдан Степанович («Мовчан») 27, 40, 136, 138
- Кобзан Марія Степанівна. *Див.*
Регей Марія Степанівна
- Кобзан Роман Степанович («Потап», «Смертоносець») 27, 136, 138
- Кобзан Степан Федорович 26, 47, 72, 138
- Кобзан Ярослав, с. Степана 27–29, 138
- «Коваленко». *Див.* Максимець Ганна
- Коваль М. 68
- Коврига, заст. зав. облвно 32, 92
- Когут Євгенія 56
- Когут Осип 10
- Козар Павло 22
- Козинець, зам. директора 113
- Колима, регіон (Росія) 121
- Коломия, м. Івано-Франківської обл. 63
- Коновалець Євген, полк. 24, 51, 69, 121
- Копійко (Копейко) Григорій Якович 31, 32, 35, 91, 92
- Копійчана, с. Кам'янського р-ну Черкаської обл. 31
- Кордуба Мирон 68
- Коретчук Ярослав 27
- Корнеев, наглядач 112
- Коробейко Володимир Семенович 29, 41
- Косигін Алексій 110
- Косик Володимир 7, 22, 23, 25
- Костарівці, с. Сяноцького пов. (Польща) 18, 19
- Котик Зенон 50
- Котиков, май. МДБ 37, 38
- Коцовський, викладач 92
- Кравців, сестри 20
- Краків, м. (Польща) 16, 17, 70, 71, 74, 87
- Крамар Ольга 20
- Красильников, май. ҚДБ 47
- Красноярськ, м. (Росія) 109
- Красноярський, край (Росія) 9, 57, 73, 91
- Красовський, рад. кап. 88, 89
- Кременчуцький, р-н Полтавської обл. 44
- Кривий Ріг, м. Дніпропетровської обл. 20, 23, 24, 26, 77

Криворіжжя 25
Кривошапка Михайло 24
Кривошея, пполк. МВС 44
Крикун Серафим 43
Крим, півострів 114
Крип'якевич Іван 65
Кропивницький, м. 19
Крюченко Уляна («Оксана») 7
Кубійович Володимир, проф.
66, 70
Куделя Дмитро 7, 51
Кузь Григорій 9
Кузь Ольга Іванівна, з дому Регей
9, 50, 57, 115, 117, 127, 142
Кук Василь 83
Кулик Роман 8
Кульчицький Станіслав 15
Куриленко, пполк. МВС 44

Л

Лабутев А. 46
Лазаревський Гліб 68
Лапаївка, с. Львівського р-ну
Львівської обл. 35
Лебедь Микола 86
Левенков, чл. атест. комісії 113
Левицька Іванка 20
Левицький Кость 87
Левицький Роман 20
«Легенда». *Див.* Климів Іван
Лейпціг, м. (Німеччина) 110
Лемківщина 70, 71, 90
Ленін Владімір 73
Ленінград, м. *Див.* Санкт-
Петербург, м. (Росія)
Лепкий Богдан 66
Лесів Степан 27
Лещишин Григорій Федорович 40
Лиман Другий, с. Решети-
лівського р-ну Полтавської
обл. 44
Лисович, ред. 21
Ливицька-Холодна Наталя 68

Ливицький Андрій 67
Лікарчук І. 33
«Лісовий», агент КДБ 43
Лондон, м. (Великобританія) 74
Лотоцький Олександр 68
Луцьк, м. Волинської обл. 84
Луцький Микола 20
Луцький Олександр 15
Львів, м. 7, 8, 14, 22, 25, 26, 28,
37, 41, 46, 50, 56, 58, 66, 70,
74, 76, 77, 81, 83, 84, 93–97,
109, 113, 114
Львівська, обл. 9, 35, 37, 38, 42,
45-47, 50, 88, 97, 105, 106

М

Магун Володимир 15, 20, 55, 70
Магадан, м. (Росія) 121
Магас Михайло («Євген») 21
Максименко Тарас 21, 74
Максимець Ганна («Коваленко»)
20, 25, 73
Максимов, ст. л-т МДБ 42, 97
Маланюк Євген 66, 68
Малицька Анна Пилипівна. *Див.*
Регей Анна Пилипівна
Малі Дідушичі, с. Стрийського
р-ну Львівської обл. 29, 38,
41, 48, 88–91, 100, 108
Мальцев, май. КДБ 43
Марітчак Олександр 85
Маріупільщина 71
Маріуполь, м. Донецької обл. 71
Маріямпіль, с. Галицького р-ну
Івано-Франківської обл. 9, 27,
28, 40, 80, 96, 131, 132
Марків Орест 20
Маркс Карл 73
Мартин Мар'ян 20
Мартинов, наглядач 100, 103
Маруня, викл. 92
Матла Зенон (Святослав Вовк) 7,
20, 21, 29, 72, 74, 76, 77

Мацілінський Дем'ян 16, 18, 20
Мацьків, агроном 81
Мегик Петро 68
Междуреченськ (Междуреченск),
м. Кемеровської обл. (Росія)
42, 95, 98, 100, 101
Мельник Андрій, полк. 21
Мельниченко, ген-лейт. 46, 105
Мечищів, с. Бережанського
(тепер – Тернопільського)
р-ну Тернопільської обл. 8
Миколаєнко, обкомівець 92
Миколаївська, обл. 44
«Мирон». *Див.* Яворський Богдан
Михайлов Олексій 104, 108, 112
Михайлов, підполк. МВС 45
Михайло-Коцюбинська,
ТГ Чернігівського р-ну
Чернігівської обл. 32
«Миш». *Див.* Патроник Тетяна
«Мовчан». *Див.* Кобзан Богдан
Степанович
Молотов В'ячеслав 69
Мордовія, республіка (Росія) 121
Мосендз Леонід 66
Москва, м. (Росія) 31, 101,
109–111, 113–116
Мричко Мирослав 16, 20
Мушак Микола 20, 21
Мюллер Отто 59
Мюнхен, м. (Німеччина) 7

Н

«Наталка», чл. Півд. пох. групи 20
Настин Катерина 43
Невмержицька Ірина 8
Нижньодніпровсь (тепер – у скл.
м. Дніпро), м. 24
Нисевич Михайло Іванович 40
Нікішин, дир. 113
Ніколаєва Наталія 7
Нікополь, м. Дніпропетровської
обл. 24, 23

Німець Анна Михайлівна 20, 40,
43, 94
Німеччина 7, 9, 11, 12, 15, 17, 18,
22, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 38,
41–44, 46, 58, 59, 62, 63, 65,
69, 70, 74, 79, 81–83, 85, 87,
89, 91, 94
Новгород-Сіверський, м.
Чернігівської обл. 86
Новосибірськ, м. (Росія) 103, 110
Норильськ, м. Красноярського
краю (Росія) 101, 121
Нью-Йорк, м. (США) 7, 22

О

Овчар Онуфрій 13
Огієнко Іван 58, 62, 66, 68
«Оксана». *Див.* Крюченко Уляна
Олесь Олександр 66
Олійник, л-т 116
Олійниченко Панас, проф. 22, 74
Омськ, м. (Росія) 42, 92, 101,
103, 104
Опільський Юліан 66
Ортинський Любомир 13, 67, 68
Осович Антон 18, 20, 21
ОУН 7, 9, 13–29, 35, 39–41, 43,
44, 46, 50–52, 65, 69–77,
81–86, 87, 94, 97, 105, 114,
115, 129–131, 136, 140, 144
Охримович Василь 83

П

Павлишин Мефодій Михайлович
16–18, 20, 40, 43
Павлів Андрій 142
Павлів Богдан 95, 99, 101
Павлів Божена 8, 142
Павлів Марта 142
Павлів Марта Василівна, з дому
Регей 8, 9, 73, 107, 108, 128,
142
Павлів Олег 8, 142

- Павлів Олександра 142
Павлів Петро 142
Павлів Роман 142
Павлікевич Антон 18, 20
Пакистан 56
Париж 7, 22
Паркулаб, зі Стриганець 70
Патроник Ольга 20
Патроник Тетяна («Миш»,
«Змійка», Тетяна Іванівна
Плаксій) 20, 21, 37, 38, 41, 42,
46, 76, 94, 97, 105
Пацей, зав. кафедрою 92
Пачовська Марія Іванівна 40
Пеленський Любомир 13, 41, 46,
65, 67, 68, 69, 79, 95, 105
Пеньковський, співак 100
«Перебийніс». Див. Грицай
Дмитро
Перекопівка, с. Роменського р-ну
Сумської обл. 32
Перемишль, м. (Польща) 19, 26,
65, 79, 80
Петербург. Див. Санкт-Петербург,
м. (Росія)
Петлюра Симон 67
Пиляєв, рад. кап. 91
Пинило Микола 14, 27, 28, 90
Північно-Західна Україна, 86, 87
Піلسудський Юзеф 67
Пінчук Григорій Павлович 33, 34
Пісчун Ганна 108
Плаксій Тетяна Іванівна. Див.
Патроник Тетяна
Побережжя, с. Тисменицького
(тепер – Івано-Франківського)
р-ну Івано-Франківської обл.
10, 54, 55
Побігуший Євген 86
Подорожний, ст. л-т МВС 45
Познань, м. (Польща) 12, 62, 63
Полікарп, митр. 84
Полтава, м. 33
Полтавська, обл. 44, 45
Польща 11, 14, 15, 19, 28, 41, 43,
44, 54, 56, 61, 64, 69, 97, 126,
128
Полянський Юрій 85
Поморяни, смт Золочівського
р-ну Львівської обл. 86
Попов, в'язень 100
Попригоршук, дир. 92
Попруженко, в'язень 101
«Потап», б-к СБ. Див. Кобзан
Роман Степанович
Потічний Петро, проф. 27
Потуртори, с. Бережанського
(тепер – Тернопільського) р-ну
Тернопільської обл. 10, 54
Правобережна Україна, 86
Придніпров'я 21
Притоцький Микола 90, 100
Пронченко Михайло 25
Проскурів, м. Див.
Хмельницький, м.
Р
Равлик Іван 83, 86
Радченко, асистент 92
Радянський Союз. Див. СРСР
Ребет Лев 83
Регей Амалия Іванівна 9, 20, 26,
56, 74, 76, 80, 126, 127, 131
Регей Анеля Іванівна. Див.
Васильчук Анеля Іванівна
Регей Анна Пилипівна, з дому
Малицька 8, 10, 124
Регей Богдан Іванович 9, 57, 70
Регей Божена Василівна 8, 9,
106–108, 117, 139, 140
Регей Василь Іванович («Кіт») 7–18,
20–47, 49–52, 54, 60, 69, 76, 92,
102, 105, 113, 123–129, 131,
133–137, 139–141, 143, 144
Регей Іван Васильович 8, 10,
40, 124

- Регей Корнило Іванович 9, 55, 57, 69, 70
- Регей Марія Степанівна, з дому Кобзан 8, 9, 45, 47–49, 73, 106, 107, 114, 126–128, 138, 139, 142
- Регей Марта Василівна. *Див.* Павлів Марта Василівна
- Регей Ольга, д. Івана. *Див.* Кузь Ольга Іванівна
- Регей Роман Васильович 9, 114, 117, 139
- Регей Роман Іванович 9, 54, 56
- Регей Стефа Іванівна. *Див.* Білінчук Стефанія Іванівна
- Ремизовський Андрій Азорович 40
- Решетилівський, р-н Полтавської обл. 44
- Рибчин Іван 26, 60, 80
- Рижко Петро 15, 16, 18, 20, 23, 26, 28, 77
- Рикованов, кадебіст 37, 93
- Риманів, м. (Польща) 28
- Рим, м. (Італія) 12
- Ріббентроп, Йоахім фон 69
- Рівне, м. 86
- Рівненська, обл. 44
- «Річка», пров. *Див.* Семчишин Тимофій Євстахович
- Рогатин, м. Івано-Франківської обл. 72
- Рожек, дир. гімназії 60
- Розенберг Альфред 69
- Романюк Михайло 8
- Роменський, р-н Сумської обл. 32
- Російська імперія 85
- Росія 9, 52, 82, 83, 85, 108, 118, 137
- Росляк Михайло 85
- РСЧА 30, 31, 44, 46, 52, 81, 82, 88, 90, 105
- Румунія 69
- Русначенко Анатолій 24
- Рябишенко Анатолій 21, 74
- С**
- Савицький Юліян 84
- Садиков, май. КДБ 47
- Салій, в'язень 101
- Самбір, м. Львівської обл. 72, 88, 107
- Санкт-Петербург, м. (Росія) 99, 109, 110
- Світлик Ксеня 90
- «Свобода». *Див.* Карачевський Осип
- Семчишин Тимофій Євстахович (Тиміш, Мирослав, «Річка») 18, 20, 25, 40, 71, 72, 94
- Сеньків Іван 13, 18, 64
- Сеньків Михайло 39, 40, 96
- Сеньків Олександр 70
- Сеньків Роман 20
- Сербин Яків Порфільович 40
- Сибір 50, 56, 57, 90, 96, 106, 108, 110, 114, 117, 136, 139
- Сліпецький Ярослав 20
- Сліпий Йосип 87
- Словацька держава 83
- Смаль-Стоцький Роман 13, 66, 68
- «Смертоносець». *Див.* Кобзан Роман Степанович
- Смирнова Н. 45
- Собеський Ян III 11, 56
- Сокаль, м. Львівської обл. 86
- Соколовський (Соколов) П. 22, 24, 76
- Сорока Петро 20
- Спольський Ярослав 85
- Срібне, смт Чернігівської обл. 33
- СРСР 9, 10, 17, 18, 23, 30, 41, 45–47, 81, 82, 97, 105
- Стадник Павло 16, 20, 21, 25, 26, 71
- Сталін Іосіф 96, 101
- Станиславів (Станіслав), м. *Див.* Івано-Франківськ, м.
- Станиславівщина (Станіславщина) 14, 58. *Див.* також Франківщина

Станіславська, обл. *Див.* Івано-Франківська, обл.
Старух Ярослав 83
Стахів Володимир 83, 87
Степура Оксана 13
Стецько Слава 140
Стецько Ярослав 83, 84, 87
Стриганці, с. Тлумацького (тепер – Івано-Франківського) р-ну Івано-Франківської обл. 27, 70
Стрий, м. Львівської обл. 19, 37, 72, 93
Стрийський, р-н Львівської обл. 29, 38, 48, 88
Судак, м. (Крим) 114
Сумська, обл. 32
Сущик Гнат 106
Східна Україна, 7, 17, 21, 35, 41, 72, 81, 97
Сянкі (Sanok), м. (Польща) 9, 15, 16, 18, 41, 43, 70–74, 79, 94, 128–130
Сяніччина 70, 71
Сяноцький, пов. (Польща) 16, 18, 52
Сян, р. 8, 15, 16, 51, 69, 72

Т

Тайшет, м. Іркутської обл. (Росія) 103, 106, 108, 109
Тарандинцівський, пов. Лубенської округи 33
Тарнавський Зенон 84
Татаркевич Владислав, проф. 14, 65
Твердохліб Роман 18, 20
Теліга Олена 66, 68
Терлецька Дарина 20
Тернопіль, м. 19, 72, 73
Тернопільська, обл. 8
Тиктор Іван 66
Тисменицький, р-н Івано-Франківської обл. 8–10, 27

«Тихий», агент КДБ 43
Товмацький, р-н Станіславської обл. 47
Торонто, м. (Канада) 7, 27
Трояк, май. КДБ 43
Трускавець, м. Дрогобицького р-ну Львівської обл. 114
Туманов, пполк. юст. 46, 105
«Тур». *Див.* Шухевич Роман
Тязів, с. Тисменицького (тепер – Івано-Франківського) р-ну Івано-Франківської обл. 27

У

Угорщина 83, 116
Україна 7, 9, 15–18, 21–23, 25, 33, 44, 50, 51, 54, 66, 67, 69, 73, 82, 84, 85, 87, 96, 106–108, 110, 114–116, 118, 122, 144
Уляна, нормувальниця 104
УНР 21, 66, 67, 68, 85
УПА 7, 15, 43, 50, 51, 81, 82, 86, 88, 90, 121
УРСР 21, 31, 33, 34, 41–43
Успенський В. 109
УССД 17, 23, 71, 82–87

Ф

Федоняк Михайло («Ігор», Микола Федуняк) 18, 20, 21
Федорищенко, майстер 104
Федуняк Микола. *Див.* Федоняк Михайло
Фельгорн, фрау 11, 58, 60
Ференц Надія 16
Ференц Ярослав 20
Фінляндія 67
Франківщина 52
Фусяк Параска 36

Х

Харків, м. 33
Хвильовий Микола 66

Херсон, м. 44
Херсонська, обл. 44, 45
Хмельницький, м. 19, 72, 73
Хобот Павло 7, 51
Ходорів, м. Львівської обл. 9
Холм, м. (Польща) 19
Холодний Петро (молодший) 68
Хромовський, суддя 89

Ц

Цеклер Теодор 12, 58, 62, 63,
123, 124
Цумань, смт Ківерцівського р-ну
Волинської обл. 59
Цхалтубо, м. (Грузія) 114

Ч

Чайковський Андрій 66
Чебан, кап. МДБ 42, 97
Черкаська, обл. 31
Чернігівська, обл. 32, 33, 86
Чернігівський, р-н Чернігівської
обл. 32
Чесалін Ф., кап. МДБ 37
Чехія 10, 54
Чехословаччина 116
Чикаленко Лев 68
Чорнота Семен 20
Чуна (Чунський), с. Іркутської
обл. (Росія) 42, 103, 104,
106–109, 115, 137
«Чупринка Тарас», ген. *Див.*
Шухевич Роман

Ш

Шварц, гестапівець 76
Швейцарія 11, 58, 67
Шевадзуцька Анна Іванівна. *Див.*
Кобзан Анна Іванівна
Шевченко Тарас 66, 68
Шенфельд, вчитель 61
Шептицький Андрей, митр. 84, 87
Шерстюк Сергій 24, 25
Шиндак Степан 69, 70
Шік, пастор 61
Шіллер Фрідріх 58
Шкарбан, асистент 92
Шмаленберг, дир. гімназії 59
Штендера Євген 27
Штуль Олег 13, 65, 68
Шухевич Роман («Тарас
Чупринка», «Тур») 51, 83, 86,
93, 121
Шухевич Юрій 121

Я

Яворський Богдан («Мирон») 20
Ямниця, с. Івано-Франківського
р-ну Івано-Франківської обл. 70
Яремче, м. Надвірнянського р-ну
Івано-Франківської обл. 61
Яржевський, викладач 92
Яровенко Вадим Володимирович
59, 64
Яровенко Володимир 13
Ярчук Теодор 11, 58, 63
Яцишин Антон 20
Яців Дмитро 70, 83

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОДИНА	8
НАВЧАННЯ	11
У РЯДАХ ОУН	15
ПОХІДНА ГРУПА ОУН	18
У ДРОГОБИЦЬКОМУ ПЕДІНСТИТУТІ	30
АРЕШТ, ДОПИТИ, СИБІР.....	36
«НА ВОЛІ»	49
ПІСЛЯМОВА	51
СПОМИНИ «ПРО СЕБЕ ТА СВІЙ ЧАС»	53
ПОКАЖЧИК	145
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР	155
ПЕРЕЛІК ФОТОГРАФІЙ ТА ІЛЮСТРАЦІЙ	157

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ВАСИЛЬ ІЛЬНИЦЬКИЙ
VASYL ILNYTSKYI**

**МИКОЛА ПОСІВНИЧ
MYKOLA POSIVNYCH**

**ВАСИЛЬ РЕГЕЙ («КІТ»): «ІСТОРИЯ НАРОДУ ПИШЕТЬСЯ
ДОЛЯМИ ЛЮДЕЙ»**

**VASYL RENEJ («КІТ»): «THE HISTORY OF THE NATION IS WRITTEN
BY THE DESTINIES OF PEOPLE»**

**Літературні редактори
Наталя Галевич
Ірина Невмержицька**

**Макетування, верстка та дизайн обкладинки
Анна Гіренко**

Усі права застережені.

Жодну частину цього видання не можна видрукувати, закладати в комп'ютерну пам'ять, відтворювати в будь-якій формі й будь-якими засобами без попередньої письмової згоди авторів.

Усі пропозиції та зауваження до книги надсилайте за контактами:

e-mail: vilnickiy@gmail.com

моб. тел.: +380671275803

Здано до набору 18.03.2024 р. Підписано до друку 19.04.2024 р.

Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 9,3. Зам. № 11284

Наклад 300 примірників

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру

видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «П'ОСВІТ»

Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна

тел. факс (03244) 2-23-35, тел.: 3-38-50, 2-23-76.

E-mail: posvitdruk@gmail.com